5.3.2018

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta

Lakialoite laiksi ajokorttilain 65 §:n 1 momentin 1 kohdan b alakohdan kumoamisesta (LA 59/2016 vp)

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä lausuntoa otsikossa mainitun lakialoitteen käsittelyyn liittyen. Ministeriön nimeämänä edustajana lausun asiassa seuraavaa:

Lakialoitteessa ehdotetaan kumottavaksi ajokorttilain 65 §:n 1 momentin 1 kohdan b alakohta. Muutos tarkoittaisi, että tieliikennelain 25 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista nopeusrajoituksen rikkomisista moottorikäyttöisellä ajoneuvolla ei enää olisi toistuvana rikkomuksena seuraamuksena ajokieltoa.

Perusteluna säännöksen kumoamiselle esitetään muun muassa, että ajokieltoon määrääminen on kohtuuttoman kova rangaistus sellaisissa tapauksissa, joissa kuljettaja syyllistyy (ajokorttilain 65 §:n 1 momentin 1 kohdan b alakohta) toistuviin rikesakkoon johtaviin lieviin ylinopeuksiin nykyisessä toimintaympäristössä, jossa ylinopeuden sakotusrajaa on laskettu ja automaattista nopeusvalvontaa on lisätty. Toistuvista lievistä ylinopeuksista ajokieltoon määrääminen on inhimillisesti ja moraalisesti kestämätöntä, kun tiedetään, että jokainen autoilija joutuu välillä rikkomaan nopeussääntöjä esimerkiksi ohitustilanteissa. Ammattiautoilijoille, kuten taksiyrittäjille, auto on korvaamaton työväline. Mikäli taksiautoilija menettää ajokortin toistuvien lievästä ylinopeudesta johtuvien rikesakkojen vuoksi, häneltä häviää ammatti ja elinkeino. Taksiyrittäjä puolestaan menettää tässä yhtälössä tuottoisan työntekijän ja kärsii työnantajana taloudellisia tappioita.

Nykyisellä ajokorttilainsäädännöllä on ehdotuksen mukaan myös merkittäviä aluepoliittisia vaikutuksia. Maaseudulla ja taajamissa on pitkät välimatkat lähimpiin kauppoihin ja muihin palveluihin. Monille suomalaisille auto on ainoa keino hankkia elintarvikkeet, käydä töissä ja ostaa välttämättömiä palveluita. Maaseudulla ja taajamissa ei usein ole säännöllistä ja nopeaa julkista liikennettä, joten ajokieltoon määrääminen toistuvien lievästä ylinopeudesta johtuvien rikesakkojen osalta on kohtuuton rangaistus myös inhimilliseltä näkökannalta katsoen. Esimerkiksi osittain liikuntarajoitteinen henkilö, joka tarvitsee omaa autoa omien asioidensa hoitamiseen ja joka määrätään ajokieltoon toistuvien ylinopeudesta johtuvien rikesakkojen johdosta, joutuu epäoikeudenmukaiseen asemaan, mikäli ajokorttilakia ei muuteta.
Myös omaishoitajille auto on etenkin maaseudulla ja taajamissa elinehto. Ilman ajolupaa heidän kykynsä hoitaa lähimmäisiään heikentyisi huomattavasti. On huomioitava ajoluvan tärkeys myös hoitohenkilökunnalle ja turvallisuusviranomaisille, jotka voivat joutua työssään suorittamaan kiireellisiä henkeen ja terveyteen liittyviä työtehtäviä, missä joutuu välillä ajamaan lievää ylinopeutta.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

Hallitus antoi 23.11.2017 eduskunnan käsiteltäväksi hallituksen esityksen uudeksi tieliikennelaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 180/2017 vp). Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi myös ajokorttilain 65 §:n 1 momenttia, jossa säädetään ajokieltoon määräämisestä toistuvien rikkomusten perusteella. Esitys on parhaillaan liikenne- ja viestintävaliokunnan käsiteltävänä mietinnön antamista varten.

Ehdotettavan ajokorttilain 65 §:n 1 momentin mukaan poliisin olisi määrättävä ajo-oikeuden haltija ajokieltoon muun muassa, jos ajo-oikeudenhaltija on vähintään neljästi kahden vuoden tai kolmesti vuoden kuluessa syyllistynyt moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessaan tieliikennelain 6 luvussa tarkoitettuun liikennerikkomukseen, lukuun ottamatta muita liikennevirhemaksulla rangaistavia tekoja kuin:
1) tieliikennelaissa tarkoitettua nopeusrajoituksen rikkomista moottorikäyttöisellä ajoneuvolla yli 10 kilometrillä tunnissa, jos suurin sallittu liikenteenohjauslaitteella osoitettu nopeus on enintään 60 kilometriä tunnissa, ja
2) tieliikennelaissa tarkoitettua nopeusrajoituksen rikkomista moottorikäyttöisellä ajoneuvolla yli 15 kilometrillä tunnissa, jos suurin sallittu liikenteenohjauslaitteella osoitettu nopeus on yli 60 kilometriä tunnissa.

Ajokorttilain 65 §:n muuttamista koskevien yksityiskohtaisten perustelujen mukaan muutoksella kohtuullistettaisiin ylinopeusrikkomusten vaikutuksia ajo-oikeuden kannalta ja vähennettäisiin sanktiokumulaatiota liikenneturvallisuus huomioon ottaen. Siten esityksellä vastattaisiin lakialoitteessa esitettyyn ajokieltoseuraamuksen kohtuullistamiseen.

Ajokorttiseuraamuksella on kuitenkin erityistä ennalta estävää merkitystä liikenneturvallisuuden kannalta. Siksi ajo-oikeusseuraamuksen poistaminen kaikissa tilanteissa 20 km/h ylinopeuteen saakka ei ole perusteltua. Lakialoitteen hyväksyminen tarkoittaisi käytännössä, että ylinopeuden voisi kuitata maksamalla. Poliisin puuttumiskynnys huomioon ottaen sanktioon johtava ylinopeuden määrä voisi vielä olla esitettyä selvästi korkeampi ja joissakin olosuhteissa voisi tarkoittaa jo vakavaa piittaamattomuutta tieliikennelain säännöksiä kohtaan.

Kimmo Kiiski
Liikenneneuvos

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi